

EUCAST VE CLSI TERCİHLERİ: TÜRKİYE'DE NEREYE GİTMELİYİZ?

Güner SÖYLETİR

Marmara Üniversitesi Tıp Fakültesi, Tıbbi Mikrobiyoloji Anabilim Dalı, İSTANBUL
gsoyletir@yahoo.com

ÖZET

Dünyada antimikrobiyal duyarlılık testlerinin uygulanmasında yaygın kullanımdaki iki temel standart olan CLSI ve EUCAST, mikrobiyoloji uzmanlarının bu işlevi yerine getirmesinde yol gösterici standartlardır. Avrupa Birliği kuralları gereği EUCAST'ın Avrupa ülkelerinde tercih edilen standart olması ve coğrafik yakınlığımız nedeniyle yıllardan bu yana CLSI standartlarının kullanıldığı ülkemiz artık bir tercih yapma noktasına gelmiştir. Bu metinde konuya ilişkin detaylar verilecektir.

Anahtar sözcükler: CLSI, duyarlılık testleri, EUCAST

SUMMARY

EUCAST and CLSI: Which one Should be Preferred in Turkey?

CLSI and EUCAST being the most commonly used guidelines for antimicrobial susceptibility testing worldwide are very helpful to microbiology laboratories when performing this function. Since EUCAST is the preferred one in Europe due to European Union regulations and since we are geographic neighbour of Europe, our country have also come to a head in regard to make a choice among those guidelines. Details of this issue has been given in this article.

Keywords: CLSI, EUCAST, susceptibility testing

İnfeksiyon hastalıklarının tedavisinin yönlendirilmesinde ve izleminde klinik mikrobiyoloji laboratuvarlarının en kritik ve doğrudan katkısı, izole edilen etken için antimikrobiyal duyarlılık testlerinin (ADT) zamanında ve doğru yorumlanarak bildirilmesidir. Dünyada yaygın kullanımdaki iki temel standart olan CLSI (Clinical Laboratory Standards Institute) ve EUCAST (European Committee on Antimicrobial Susceptibility Testing) mikrobiyoloji uzmanlarının bu işlevi yerine getirmesinde yol gösterici standartlardır.

Ülkemizde 1990'lı yıllardan beri kullanımda olan ve Türkçeye çevrilmek suretiyle kullanıcı sayısının görece arttırıldığı CLSI standartlarının ücretli olması ve her kullanıcının bu standartlara ulaşamaması en kısıtlayıcı faktörlerden biridir.

Bazı Avrupa ülkelerinin yerel komitelerinin bir araya gelmesi ile oluşturulan ve Avrupa'da duyarlılık test sonuçlarının ortak anlayış içinde yorumlanması, kıyaslanması ve

sonuçlara yönelik ortak akıl üretilmesi amacıyla kurulmuş olan EUCAST ise ücretsiz kullanımı ile hedefine ulaşmada CLSI'ye göre bir adım öndedir.

Çeşitli konularda Avrupa Birliği ile ortak davranış biçimi içinde olan ülkemizde coğrafik olarak daha yakın olduğumuz Avrupa ülkeleri ile aynı standartları kullanmanın en azından direnç haritalarının değerlendirilmesi noktasında yararı olacaktır.

Her iki standardın uygulamalarındaki artılar ve eksilere bakıldığında;

- ADT için kullanılan besiyerleri açısından her iki standart kolay üreyen bakteriler için Mueller Hinton besiyerini kullanırken güç üreyen bakteriler için CLSI koyun kanı, katyon, hemolizli at kanı, *Haemophilus* için *Haemophilus* test besiyeri gibi çeşitli gereksinimler istemektedir. EUCAST ise bu bakteriler için tek besiyeri (MHA+ % 5 defibrine at kanı+ 20 mg/L β-NAD içeren besi-

yeri) ile mikrobiyoloji laboratuvarının işini kolaylaştırmaktadır.

- CLSI'de duyarlılık testini yorumlarken kullanılan sınır değerler, sadece klinik sınır değerler olup o antibiyotiğin rutin dozlarda ulaştığı kan konsantrasyonlarına göre etken mikroorganizmanın etkisizleştirilip etkisizleştirilemeyeceği hakkında bilgi verir. Halbuki EUCAST standartlarında, klinik sınır değerlerin yanı sıra epidemiyolojik eşik değer- 'cut off' (ECOFF) adı altında bir değer daha vardır ki bir mikroorganizma türünün yabani 'wild type' kökenlerinin minimal inhibitör konsantrasyonlarının dağılımını ve fenotipik olarak direnç göstermeyen bu yabani mikroorganizmalar arasında MİK değeri en yüksek olanı= ECOFF belirler. Böylece fenotipik olarak ifade edilen direnç mekanizmasına sahip olan ve olmayan mikroorganizmaların birbirinden ayrılmasını sağlar. ECOFF, özellikle henüz klinik sınır değerlerin belirlenmediği antibiyotikler için yapılacak sürveyans çalışmalarında ilgili antibiyotiğin etkinliğini öngörmeye oldukça yararlıdır.

- Toplumda antimikrobiyal direncin yaygınlaşmasını önlemek amacıyla klinik mikrobiyoloji laboratuvarlarının bir fonksiyonu da test edilen ve duyarlı bulunan antibiyotiklerin sonuç raporunda mümkün olduğunca kısıtlanarak bildirilmesidir. Bu konuda CLSI mikrobiyoloji uzmanı-

na oldukça yardımcı olabilen bir gruplama sunmaktadır. Şöyle ki; A grubunda yer alan antimikrobiyal ilaçların mutlaka test edilip sonuçlarının bildirilmesini önerirken, B grubunda yer alanların test edilmesini ancak A grubuna direnç varsa bildirilmesini önermektedir. EUCAST standartlarında bu kolaylık maalesef henüz yer almamaktadır.

- Ücretsiz olarak erişilebilen EUCAST web sayfasından sıkça sorulan sorular bölümünde gerek uygulayıcı olarak karşılaşılan sorunlarla ilgili soru sorulabilmekte gerekse diğer uygulayıcıların sordukları sorulara verilen yanıtlardan yararlanılabilmektedir.

Sonuç olarak, bahsedilen artı ve eksilerin ışığında ülkemizin EUCAST standartlarına geçmesi gerek ülke politikaları açısından gerekse kullanıcı erişimi açısından uygun görünmektedir.

KAYNAKLAR

1. Clinical Laboratory Standards Institute. Performance Standards for Antimicrobial Susceptibility Testing; Twenty-Third Informational Supplement. M100-S23, CLSI, Wayne, PA (2013).
2. www.eucast.org